

ks. Sylwester Jaśkiewicz¹

**E. Sienkiewicz, *Miłość, która odsłania się w miłosierdziu*,
„Studia i rozprawy” nr 49, Szczecin 2018, ss. 255**

O ścisłej zależności życia i istnienia człowieka od światła, a zwłaszcza jego niezastąpionej funkcji zarówno oświetlania, jak i biologicznej funkcji, głęboko przekonany jest każdy, który cieszy się w pełni zmysłem wzroku. Jednak nie wystarczy zatrzymać się tylko na rozróżnieniu pomiędzy światłem naturalnym a sztucznym. Człowiek wierzący, chrześcijanin, o czym mówił św. Jan Paweł II w homilii w czasie kanonizacji św. siostry Faustyny Kowalskiej w 2000 roku, cieszy się także światłem Bożego miłosierdzia, które rozjaśnia ludzkie drogi w trzecim tysiącleciu.

Na pytanie: czym jest światło Bożego miłosierdzia i jaka jest jego natura? – stara się odpowiedzieć ks. prof. zw. dr hab. Edward Sienkiewicz w swojej ostatniej publikacji o tytule: „*Miłość, która odsłania się w miłosierdziu*”. Praca ta została zamieszczona w kolejnym numerze (49) serii książkowej „Studia i rozprawy”, wydawanej przez Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego. Całość pracy ujęta jest w siedem rozdziałów ściśle powiązanych ze sobą, które dopełnia wstęp, zakończenie, bibliografia oraz summary.

Patrząc z godną podziwu uwagą na dotychczasowy dorobek naukowy ks. prof. zw. Dr. hab. Edwarda Sienkiewicza (14 monografii, 3 prace zbiorowe, nie licząc rozlicznych artykułów), godzi się też przypomnieć, wydaną rok wcześniej, w 2017 roku publikację, *Miłosierdzie a sprawiedliwość*, w której ks. profesor podjął się niezwykle intrygującego zagadnienia: *Teologia Bożego miłosierdzia w społeczno-politycznym sporze o sprawiedliwość* („Studia i rozprawy” nr 47, s. 125-182). W najnowszej publikacji ks. profesor problematyki Bożego miłosierdzia nie ujmuje z punktu widzenia kultu czy pobożności, ale, jako dogmatyk, stara się ukazać teologię Bożego miłosierdzia, a przez to, w swym praktycznym wymiarze, chce dać właściwe podstawy dla tegoż kultu i pobożności. Podejmowanie

¹ Doktor habilitowany, wykładowca w Wyższym Seminarium Duchownym w Radomiu (Wydział Teologii KUL).

teologicznej refleksji nad tajemnicą Bożego miłosierdzia jest niezwykle ważne, gdyż w swej istocie jest to refleksja nad tajemnicą samego Boga w Jego najgłębszej istocie, w Jego wewnętrznym życiu. Punktem wyjścia tej refleksji jest objawiona człowiekowi prawda o Bożym miłosierdziu. Ks. profesor zwraca uwagę na niełatwą, strzeżoną przez teologię, równowagę pomiędzy wiarą a potrzebą jej zrozumienia. W tym sensie chce ustrzec teologię Bożego miłosierdzia przed skrajnościami zarówno natury racjonalistycznej, jak i fideistycznej. Rozważania o Bożym miłosierdziu są w swej istocie rozważaniami o Trójjedynym Bogu, który objawia się światu jako Miłość (por 1 J 4,8.16). Przeciw miłości Boga nie jest w stanie postawić skutecznej tamy nawet ludzki grzech, wobec którego miłość Boga staje się miłosierdziem. Już w Starym Testamencie Bóg ukazany jest jako pełen miłości Ojciec, jako Ten, który z miłości powołuje wszystko do istnienia. Bóg nie przestaje być sobą, a więc jest troskliwym i pełnym miłości Ojcem nawet wtedy, gdy człowiek popełnia grzech i odrzuca Jego miłość. Cała historia Narodu Wybranego jest stopniowym objawieniem prawdy o Bożym miłosierdziu. Najpełniejsze objawienie miłosierdzia, wypełnienie obietnic Boga dokonuje się poprzez wcielenie się Słowa Ojca. W Jezusie Chrystusie Bóg zjednoczył się z każdym człowiekiem, przez co w miłość Ojca do swojego jednorodzonego Syna włączony został każdy człowiek i w ten sposób uzdolniony do dania odpowiedzi na otrzymaną miłość. W krzyżu Chrystusa Bóg staje się darem dla człowieka. W misterium paschalnym Jezusa zawiera się zbawienie człowieka, a więc jego przejście ze śmierci do życia, z niewoli grzechu do wolności dzieci Bożych. Na szczególne dowartościowanie w całościowej refleksji nad Bożym miłosierdziem zasługuje jego pneumatologiczny wymiar. Duch Święty, współdziałając we wszystkich dziełach Boga w ekonomii zbawienia i pozostając nierozzerwalnie związany z Ojcem i Synem, wprowadza człowieka w relację trynitarną miłości i jedności. W rozważaniach ks. profesora Sienkiewicza nie zabrakło też miejsca dla eklezjalnego i maryjnego wymiaru tajemnicy Bożego miłosierdzia. Dzięki nierozzerwalnemu związkowi z Jezusem i otrzymanym Duchem Świętym, Kościół najlepiej ukazuje i urzeczywistnia w świecie trynitarną miłość, która jest podstawą Bożego miłosierdzia. Maryja, Matka Jezusa jest też Matką

Bożego miłosierdzia, ponieważ nie tylko sama w wyjątkowy sposób doznała Bożego miłosierdzia, ale również przez swój związek z Synem okazuje je potrzebującym.

Na ile prezentowana publikacja wychodzi naprzeciw dostrzeżonej przez samego jej Autora (s. 228) – niepokojącej niewystarczalności teologicznej refleksji nad Bożym miłosierdziem w polskiej teologii? W pierwszej kolejności nie rości sobie zbyt wielu pretensji, a tym bardziej, aby jej Czytelnik uznał teologię Bożego miłosierdzia jako najlepszy sposób uprawiania refleksji wiary w ogóle. Stara się jednak ukazać przyczyny tak słabo jeszcze dotychczas dopracowanej teologii Bożego miłosierdzia. Należą do nich zwłaszcza ograniczenie tej teologii głównie do rzeczywistości grzechu, ale też niepogłębiona dostatecznie świadomość istoty refleksji wiary i właściwych jej zadań. Oczywistym wkładem niniejszej publikacji jest ponadto dowartościowanie wewnętrznej miłości Boga, która najpełniej odsłania się człowiekowi i nad nim się pochyla w Bożym miłosierdziu.

Poprzez prawdę o wewnętrznym życiu Boga, o Jego miłości, również teologia Bożego miłosierdzia rzuca niezwykle cenne światło nie tylko na każdą inną refleksję wiary, ale i na ludzkie drogi w trzecim tysiącleciu.